

SUHTLEVAD KOGUD

IX muuseumide festivali samateemalise ettekande slaidid koos mõningase seletusega.

Teksti eesmärk ei ole pakkuda lahendusi vaid tekitada mõtteid.

SISSEJUHATUS

Kogud ja kommunikatsioon on laiaulatuslik probleemide kogum, haarates endasse muuseumi kui institutsiooni, muuseumi eesmärgi ja funktsioonid; kogude haldamise võimalused enne ja nüüd.

Teema käsitus on informatsiooniteooria ja museoloogia sümbioos, lisaks minu 13 aastane muuseumitöö praktiline kogemus ning võimalus analüüsida erinevate muuseumide tööd. See on baas, millelt on tehtud üldistused.

Antud ettekanne ei ava kogu teemat, vaid toob välja mõned küsimused ja mõningad märksõnad. Ühtlasi ei ole siin terminite/mõistete tähenduste tuletusi, seega tuleb teema käsitus vastu võtta minupoolsete mõistete käsitlemise kontekstis.

Üldiseks probleemiks on terminite/mõistete tõlgendamise paljusus. Mõisted on vaid kontekstis mõistetavad st teatud teema piires on mõisted ühised. Eri teadusharude kasutuses on nad erinevad. Seega mina kasutan termineid muuseumitöö kontekstis.

Eesti muuseumite üldine probleem on see, et eestikeelne museoloogiaalane terminoloogia on vananenud ja seetõttu puudulik seletamiseks lahti uusi tekkinud probleeme. Meil on mitmeid uusi termineid, mida me kõik kasutame, kuid mõistame erinevalt. Näiteks informatsioon.

(Alljärgnevas tekstis on mitmeti mõistetavad terminid pandud jutumärkide vahele.)

Eri teadusvaldkonnad on defineerinud informatsiooni erinevalt, tuginedes erinevatele teoreetilistele ja meetoodilistele käsitlustele. (R.Capurro, B.Hjorland 2003:)

Seetõttu on tänaseks sadu erinevaid informatsiooni (kui objekti) definitsioone.

Seega on tõenäoline, et käesolev ettekanne ei ole kõiges üheselt mõistetav ja tekitab mitmeid küsimusi. Üks ettekande eesmärkidest ongi uute küsimuste tekitamine, sest juba ammu oleks vaja sellealast elutervet diskussiooni, st vabastada mõte kinnistunud definitsioonidest.

.....Kreeklaste juures on võimalik õppida, et filosoofiline mõtlemine ei pea selleks, et suuta oma tegevusest endale aru anda, järgima ühes kõrgeimas aluslauses lõpliku põhjenduse süstemaatilist juhtmõtet, vaid filosoofilisel mõtlemisel on alati juba üks juhtmõte – tal tuleb algupärase maailma kogemuse edasimõtlemises keele, milles me elame, mõiste ja kaemusjõudu lõpuni mõelda. Kreeklased on ennastunustavas andumuses jätanud mõtlemisele mõtte liikumise mõõtmatusse süütusesse. (Gadamer 2002:18)

... ühtlasi teadvustada endale mõistete ettehaaravust (vorgreiflichkeit) (Gadamer 2002:19)

1) Kogud ja kommunikatsioon

Kommunikatsioon on ühe- või kahe-suunaline informatsiooni edastamise protsess.

See on üldlevinud kommunikatsiooni definitsioon, kuid lähtuvalt teemast, muuseumid ja kommunikatsioon – suhtlevad kogud, on vaja antud definitsioonis kasutatav mõiste „informatsioon” paremini lahti kirjutada.

SLAID 1

Kommunikatsioon on ühe või kahe-suunaline (andmete, teabe) „informatsiooni” edastamise protsess.

Kommunikatsiooniks on vajalik sõnum, saatja, vastuvõtja.

Muuseumi kogu = museaalid - sõnum/aines

Muuseumitöötaja (isik/ud, kes kirjeldavad museaale) - saatja

Muuseumi külastaja - vastuvõtja (mitte ainult külastaja muuseumis)

Iga museaal kannab endas teatud hulga „**märke**” (nähtamatuid ja nähtavaid), neist moodustuvad andmed, (*kui me oskame seda näha*). Seega tegeleme me igapäevaselt **kommunikatsiooni ainesega** (nn. informatsiooniga) Muuseumikogud on iseenesest üks võimalikest kommunikatsiooni objektidest muuseumis.

Muuseumi külastaja – tavakäsitluses nähakse muuseumi külastajas eelkõige näituse külastajat. Kuid selles kontekstis siin hõlmab ta eelkõige uurijat muuseumis kui ka veebilehekülgedel.

Näiteks hetkel Eesti muuseumides toimuv külastajauuring tegeleb tegelikult „näituse” (st kõik protsessid, mis tegelevad valitud „asjade” näitamisega) külastajauuringuga seega asja selguse huvides oleks olnud see uuring õigem ka sedasi nimetada: muuseumi „näituse” külastajauuring. Sest laia avalikkuse ette jõuavad kunagi uuringu tulemused – pealkirjaga muuseumi külastajauuring. See on eksitav ja meie endi võimalusi piirav teave.

Muuseum ja publik suhtlusprotsessis.

See on osa P. v. Menchi joonisest, mille ta esitas Balti Museoloogiakoolis 2006.a.
(Mensch 2006 :19)

SLAID 2

<p>Muuseumi teenused: Kujundatud keskkond; Kogud; Näitused; Programmid; Üritused; Muuseumisõprade tegevused; Muuseumipoed; Restoranid; Veebileht; Muud teenused.</p>	<p>Külastajate ootused ja elamused: Visuaalne/meeleline puhkus; Suhtlemine; Õppimine; Kultuuripärandi austamine; Lummus, võlu.</p>
---	---

Siin on näha kogu muuseumi „aines”, millelt toimub muuseumi suhtlemine publikuga. Sellele joonisele toetudes on hea arutleda selle üle, millise külastajaootuse võiks täita kogudega suhtlemine.

Selline koha ja ainese määratlus üldises kontekstis ja sellest tulenevalt oma eesmärgi püstitamine annab meile võimaluse oma ressursse (tööjõudu, aega, vahendeid, kultuuriväärtust ennast) optimaalselt kasutada, st tulenevalt sellest, millist külastajaootust me soovime täita, tuleb teha vastavaid kulutusi (nii materiaalseid kui vaimseid).

See annab ka mõtteaine, **milliseid meetodeid** oleks õige kasutada, et külastaja võiks suhelda kogudega:

SLAID 3

- paberkartoteek – aeganõudev (nii tegijale kui otsijale)
- avatud fond (jalutuskäik hoidlas) – võimalik, kuid mitte alati, lisaks riskantne ja liiga kulukas
- avatud fond (läbi klaasseina) – vaadet piirav, on rohkem näitamine kui ise vaatamisvõimalus.
- elektrooniline andmebaas (infosüsteem) – andmete sisestamine infosüsteemi aeganõudev ja töömahukas lisaks kulukas vahendite hankimine ja töös hoidmine, kuid pikemas perspektiivis ressursi (tööjõud, raha, kogud) säästev. Seega tundub hetkel olevat kõige optimaalsem lahendus.
- näitus – muuseumitöötaja poolt vahendatud ja kulukas
- jne. võimalusi on mitmeid, igaühel omad plussid ja miinused, mis vajavad muuseumi enda poolt läbikaalumist ja muuseumi sisuliste eesmärkide üle järele mõtlemist.

Muuseumikülastaja seisukohast oleks õige kasutada kõiki neid meetodeid, sest nii palju, kui on inimesi, on ka erinevaid soove, kuid muuseum, eksisteerides kaasaegses ühiskonnas e **infoühiskonnas, võiks kasutada suhtlemiseks külastajaga kogude vahendusel kaasaegseid meetodeid, mis tagaks nii muuseumi huvid kui külastaja huvid.**

Seega suhelda elektroonilise andmebaasi vahendusel.

MIKS?

2) Kaasaeg = infoühiskond

Mida tähendab infoühiskond:

SLAID 4

Infoühiskond hõlmab enda all *infrastruktuuri (kõik tehniline - arvutid, võrgukaablid jne.) ja infostruktuuri (üldkasutatavad andmebaasid, ühised standardid, ühine terminoloogia; ühine otsifunktsioon /meta – andmed/; reguleerivad seadused.)*

SLAID 5

Infostruktuur annab meile läbi **andmebaaside** ja ühisstandardite võimaluse struktureerida infot ja **infrastruktuur** tänu võrgustikule annab meile võimaluse vahetada infot, kiiremini ja laiemalt.

Seega tingimused on olemas, kui sellele eelnevad eeltingimused:
Eeltingimus – 1. standardid peavad olema enne valmis mõeldud ja kooskõlastatud ning 2. keegi peab olema info kandnud elektroonilisse andmebaasi.

Sest,

Arvuti ainult manipuleerib sümbolitega.(Dretske 1981)

- me peame suutma ette määrata arvuti manipuleerimised.
- selleks vajalikud märksõnad, klassifikaatorid.

See kõik saab tugineda ainult muuseumitöötaja sisemisel arengul, sest Info interpreteerimiseks on vajalik õppeprotsess

Seega igasugused andmebaasid on **ainult vahend** info töötlemiseks ja vahetuseks.

Mis teeb andmekogumist andmebaasi?

1. tuleb osata infot näha
2. tuleb osata infot struktureerida
3. tuleb osata infot andmebaasi sisse kanda

Kõik algab meist endist.

Kuna EIS sisu sõltub meist endist, siis seega on muuseumitöötaja vahendaja rollis, kuid vahendamine toimub muuseumis iga päev, mitte ainult andmebaasi andmeid sisestades.

3) VAHENDAMINE

Kommunikatsioon on vahendamine. Muuseumi eesmärk on 21. sajandil mitte koguda iseendale, vaid seda ka vahendada nii kaasaega kui tulevikku.

Vahendamine suhtlusprotsessis on väga mitmeastmeline, muuseumimaterjali vahendamine külastajale on samuti väga mitmeastmeline

Seega küsimus, millised oleksid kogudes oleva „informatsiooni” vahendamise meetodid, et seda „vahendamise astet” e „interpretatsiooni astet” vähendada.

Ja sellest tulenevalt teine küsimus.

Mis on muuseumi ülesanne kas jaqada teavet või teadmisi või hoopis andmeid, st mis tasemel vahendada meie poolt hallatavat.

Kas:

Broshüürid, bukletid, programmid, näitused – muuseumitöötaja poolt tekitatud väljund kogudest.

Mis on näitus:

SLAID 6

Väljavõte muuseumitöötaja artiklist:

.....muuseumi ülesandeks on muuta seal leiduvad asjad kas nähtavaks või vastupidi, jätta nad nähtamatuks.

Tekstid, pildid, esemed valib ja loob neile tähenduse üks inimene - ekspositsiooni või näituse koostaja. Ta valib suurtest kollektsioonidest esemed ja faktid, mida ta tutvustab muuseumi külastajale.

Ilma tutvustuse ja tõlgenduse/tõlketa jäävad esemed meile nähtamatuks: nii nagu töö, mis on eseme saamiseks tehtud, peitub esemes ega ole meile tajutav, kui seda meie jaoks esile ei tooda. Esemes sisalduv informatsioon vajab täiendavat eksponeerimist, olgu siis fotode, filmide, saatetekstide või jooniste abil. Tõlgendus peab lähtuma ajastukohasusest, sest ajalisel kaugemaid esemeid ja tegevusi on raskem hoomata, paigutada õigesse ajaraami, proportsiooni ja skaalale.
(Akadeemia lk 1593)

Kas teil ei ole kunagi kerkinud küsimus, et muuseumid omavad/haldavad tohutul hulgal andmeid, aga üldjuhul me vahendame neist ainult osa ja seda ka läbi omapoolse tõlgenduse.

Ainukeseks erandiks on olnud uurija muuseumis.

Kas see on õige? Miks muuseumitöötaja arvab, et inimene võiks näha muuseumi vara eelkõige näituse vahendusel, st andmed on juba kellegi poolt interpreteeritud.

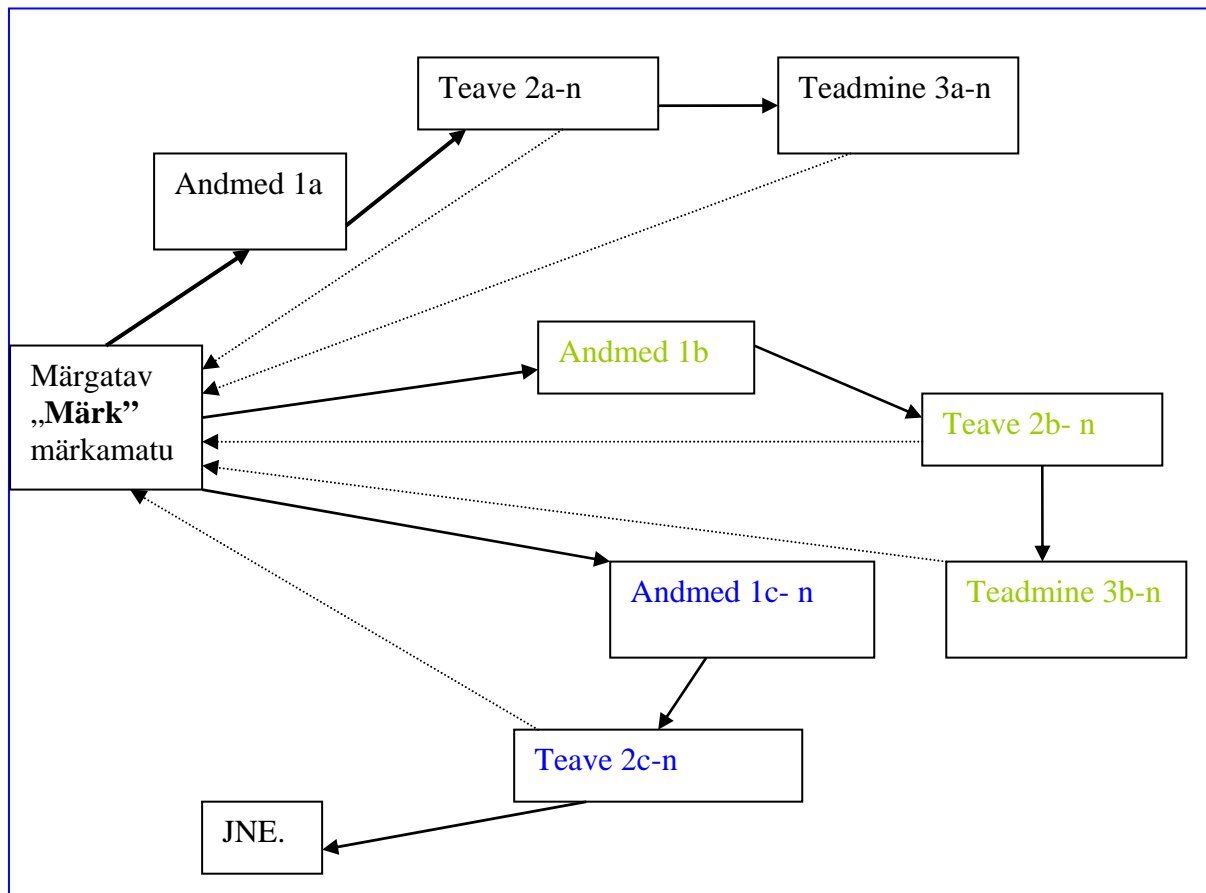
(selline subjektiivne arvamus muuseumitöötajast tuleneb sellest, et vaadates, mis toimub Eesti muuseumimaastikul, nii teoreetilises kui praktilises vallas, siis on siin esikohal kõik see, mis puudutab näitusi ja pedagoogilisi programme ja hoopis vähem, kui peaaegu mitte üldse, ei tegele me uurija teenindamisprobleemi arutlemisega e muuseumi kommunikatsiooni uurijaga.)

Informatsiooni teooria eraldab kaht sellist mõistet nagu „puhas informatsioon” ja „lisadega informatsioon”. Mida nimetatakse „lisadega informatsiooniks” ja mida „puhtaks informatsiooniks” sõltub kontekstist, milles me seda eraldatust vaatleme. Kuid muuseumitöö seisukohast on see oluline piiritleda teadmise, et “objekt” saabudes muuseumisse on nn. „puhas informatsioon” ja muuseumitöötaja poolt iga lisatud kirje objekti kohta on juba „lisaga informatsioon”, st ka kataloogimine/ süstematiseerimine on objektile lisainformatsiooni tekitamine ehk meiepoolne arusaamine sellest, kus maailma kõikehaaravas tervikus võiks antud objekt asuda. On see alati õige? Täna õige, kuid homme vale. Ja niimoodi objekti kirjeldades me tegelikult vahendame omapoolset teadmist, mille “küllastaja” peab vastu võtma. Tegelikult piiritleme me küllastaja omapoolse lähenemisvõimaluse. Me anname talle ette teatud hulga märke, mille vahel liikudes ta saab või peab jõudma omapoolse teadmiseni.

Seda teiste poolt suunatud vahendatud käsitlust on teravalt tunnetanud arheoloogid, kes ei suuda kokku leppida oma ainese klassifikatsioonis, sest sellelt tasandilt lähevad juba mõtted lahku.

Museaali kirjeldamise protsess nii paberil kui infosüsteemis on samuti „informatsiooni” vahendamine.

Muuseum, kommuneerudes otse kogude pealt, ei saa täielikult vahendamist vältida, sest juba kogumine iseenesest on vahendamine, kuid museaali kirjeldaja museaali kirjeldades peab arvestama vahendamisprotsessi mitmeastmelisusega e. laialt kasutatud „informatsiooni” kui „olemi” mõiste mitmekihilisusega, st peab oskama piiritleda museaali kirjeldamise erinevaid kirje tasandeid.

SLAID 7

Joonisel tähendab „informatsiooniprotsessi.”

- Vaata lisa 1. terminite: märk; andmed; teave; teadmine tõlgendused.

* **Joonis (slaid 7) näitab**, kuidas erinevate andmete pealt võib kujuneda erinev teave ja teadmine.

Kui **mitmekihiline** ja seega **mitmekordselt vahendatud võib olla lõppkirje**, mis seotud mingi museaaliga.

Seletus:

0 punkt - museaal (märgatavate ja märkamatu „märkide” hulk);

1. nähtavate märkide üles tähendamine - millest kujunevad andmed nr 1a (see on see, mida arvab muuseumitöötaja) – kuid siit võivad kujuneda ka andmed nr 1b (kui külastaja ise tutvub museaaliga)

2. olemasolevate andmete pealt järelduste tegemine (näiteks klassifitseerimine/süsteemiseerimine) – siit kujuneb teave nr 2 a (see on see, mida arvab muuseumitöötaja) – kuid siit võib kujuneda ka teave nr 2-b (kui külastaja ise tutvub andmetega).

Elektronilisse infosüsteemi museaaliga seotud andmete kandmine annaks erinevate arusaamade tekkimisele laia aluspõhja. Seega tekiks n teavet.

3. teave pealt järelduste tegemine (näiteks museaali teaduslik kirjeldamine) – siit kujuneb teadmine nr.3 a.

Olemasolevaid andmeid ja teavet + uusi allikaid kasutades toimub museaali interpreteerimine (see võib väljenduda kirjena, näitusena, broshüürina, monograafilise uurimusena) - kuid siit võib kujuneda ka teadmine nr 3 b –n (kui uurija muuseumis läheneb ise „algandmetele” ja ise interpreteerib)

Mida rohkem isikuid, seda rohkem tõlgendusi.

difference that makes a difference (Capurro, Hjørland 2003:18)

MIKS

Sest märgilt andmeteni jõudmiseni ja andmetelt teabeni jõudmine toimub informatsiooniprotsessis

SLAID 8

5) Informatsioon on protsess, mis toimub märgi/andmete/teabe esitamisel/vastuvõtmisel kommunikatsiooniprotsessis eesmärgiga suurendada teadmust.

Informatsioon on võimalik ainult kolme komponendi koostoimel:

- A) protsess (all olevate komponentide omavaheline suhe)
- B) teadja (subjekt) = teadmine/ arusaamine
- C) teadaolev (objekt /artefakt)

SLAID 9

Muuseumi aspektist:

Museaal = märk / andmed \longrightarrow teave
informatsiooniprotsess

Informatsioon on protsess kus üks märk/asi/olem muutub kvalitatiivselt uueks. Ühe märgi ülekandmine teisele tasandile, seega tema nimetamine uue nimega. Ja andmete ja teabe pealt kujuneb uus teadmine.

Kuna informatsiooniprotsess on seotud subjektiga ja museaali kirjeldamine on informatsiooniprotsessi tulemus, kus muuseumitöötaja on subjekt, museaal on artefakt ja kirjeldamine on protsess, siis on selge, et mida kaugemale/põhjalikumaks minnakse museaali kirjeldamisega, seda mitmekihilisemaks läheb vahendamine ja kasvab interpreteerituse aste.

Oluline on siin see, **et mis tasandil peaks muuseum kommunikeeruma ühiskonnaga, kas andmete pealt kujundab teadmise muuseumiteadur või lasta andmete pealt igaühel endal kujundada teadmine.** (Capurro, Hjørland 2003: 18-19)
IS võimaldab mõlemat.

Minnes tagasi slaid nr 7 juurde näeme, et kui külastajal on esmane lähenemine objektile näitusel, siis tekib interpreteering astmes nr 4 see tähendab juba väga **mitmekihilist interpreteeringut**, kus asi oma alguses ise võib kaduma minna.

4) Arusaadavus ja tõesus

Teine muuseumi probleem kommunikatsiooniprotsessis on arusaadavus ja tõesus

Vahendamise astme kasvamisega on seotud teine probleem arusaadavus ja tõesus, st et museaaliga seotud kirje oleks arusaadav ja tõene nii täna kui ka tulevikus, nii kooliõpilasele kui uurijale. Ühtlasi on oluline arvestada, et andmete/teabe edastamise protsessis (kommunikatsioonis) oleks edastatav informatsioon võimalike kadudeta.

Seega, kuidas kirjeldada objekti nii, et objektidega seotud (ja objektides sisalduv) kirje (informatsioon) oleks adekvaatne.

Siin ei hakka me arutlema ajaloo interpreteerimise üle, vaid eelkõige vaatleme probleemi tehnilise poole pealt.

Kuidas sisestada museaaliga seotud kirjeid infosüsteemi, mida peab järgima.

Kuna kirje kirjapanek on informatsiooniprotsessi tulemus, siis tuleb siin peatuda informatsiooniteooria käsitlusel, milles räägitakse informatsiooni mõistmist/tekkimist mõjutavatest teguritest, mis näitab kätte aspektid, mis mõjutavad „informatsioonist” arusaamist.

Selleks tuleb fikseerida **informatsioonivoo arhitektuur** ehk fikseerida:
aeg, millal kirje sisestati;
isik, kes sisestas;
lisaallikad, kui neid on kirjeldamisel kasutatud.

See annab võimaluse arutada lahti ühe objektiga seotud andmete kogum. St kiht kihilist museaali kirjelduse avamist.

Mis kindlustab ka selle, et sisestaja võimaliku eksimuse korral võib jõuda ikkagi algtõeni.

Ehk

informatsioonivoo arhitektuur on see, mis moodustab kirjehulga raamistiku, mis on abiks kirjelduse sisu mõistmisel.

Elektroniline infosüsteem võimaldab fikseerida iga kirje ja selle ka salvestada, kuid see oleks liialt ressursimahukas ja kindlasti mitte mõttekas, sest seda teeks arvuti ilma sisule mõtlemata. **Me peame suutma ise piiritleda erinevate kirjeldustasandite näitajate hulga.** Toetudes ühtlasi informatsiooniteooriale ja muuseumi nõuetele.

Toetudes sellele on kujunenud 3 kirjelduse tasandit:

SLAID 14

I esmane arvelevõtt – fikseerib objekti ülemineku muuseumi vastutusse; objekti registreerimine museaaliks; objekti esmane kirjeldamine tasemel, mis tagaks tuvastamisvõimaluse.

Eesmärk: Objekti indekseerimine nii, et temaga seotud kirjed oleksid teiste seast eraldatavad.

MuSis on kohustuslik objekti olemi klassifitseerimine *(objekti tüübi / objekti olemuse klassifitseerimine.)

SLAID 15

II teaduslik inventeerimine - kontrollitud allikatel* põhinev andmete kogum, mida saab kasutada edasises uurimistöös (muuseumi teadur; oma eriala spetsialist jne).

Eesmärk: teaduslik inventeerimine on kirjeldustasand, mille tulemusel tekivad kataloogid (mis peab lihtsustama esemega seotud andmete otsimist - personaalia, märksõnaline, süstemaatiline). St vastuvõetud museaal on liidetud antud muuseumi sisulisse konteksti, süstematiseeritud vastavalt selle muuseumi spetsiifikale, kuid jälgitud ka tsentraalseid nõudeid. Museaali ID kaart. Sellel kirjeldustasandil peab museaal saama andmed, millest kujuneb museaali identifitseerimiskaart.

SLAID 16

III teaduslik kirjeldamine - kirjeldustasand, kus sügavama uurimise käigus selguvad uued andmed, mis seotud objektiga otse või kaudselt. Läbi erinevate allikmaterjalide täpsustatud dateeringud, museaaliga seotud isikud ja sündmused milles, kus ja miks museaal on osalenud kas otse või kaudselt. Esemega seotud "eluloo" uurimine, mis kajastab kokkusurutud vormis uuritava esemega seotud konkreetse ajaloosündmuse käiku või vastava ajaloonähtuse sisu. Teeb üldistavad järeldused ja valgustades probleemi, tekib uus kvaliteet. Eesmärk – museaali üldise kultuurajaloolise konteksti avamine kasutajale igal tasandil ja teadustöö arendamine muuseumi spetsiifilises valdkonnas.

KOKKUVÕTTEKS

Elektronilise infosüsteemi (EIS) eelis teiste kommunikatsiooni vahendite hulgas:

- **EIS annab ülevaatlikkuse** – nii muuseumitöötajale kui külastajale
- **lihtsam jälgida kirje kihistust, seega jõuda vajadusel tagasi algtõeni**
- **on erinevalt teistest suhtlemisvahenditest interaktiivne.** Näiteks võimalus koostada endale ise näitus.
- **vähendab vahendamist**

annab külastajale võimaluse kommunikeeruda muuseumikogudega kohe pärast museaali vastuvõttu.

Annab senisest laiemal võimalusel huvilisel ise teadmiseni jõuda, selle asemel, et vastu võtta suunatud teadmine.

Muuseumidesse on kogunenud nii palju infot, et oleks kuritahtlik arvata, et ainult muuseumitöötaja võib selle pealt teadmist toota.

- EIS annaks võimaluse teadvustada laiemalt oma kogusid kui iseseisvat infoallikat, nii astuksime me näituste/näitamiste ajastust sammu edasi üldisesse kõigi muuseumi funktsioonide kaudu kommunikeeruvasse ajastusse.

EIS avaks palju laiemalt kogud „uurijale” igal tasandil. Oluline on teadvustada uurijat muuseumis, sest muuseum oma funktsioonidelt on midagi enam kui lihtsalt näitus.

Sellega tooks muuseum senisest paremini välja ühe oma olulise rikkuse, mida teistel institutsioonidel ei ole – esemelised kogud.

Arvan, et muuseumid õigustaks oma eksistentsi kaasaegses ühiskonnas paremini siis, kui me võiks öelda, et sama palju kui näitusekülastajaid oli ka uurijaid muuseumi kogudes. (mitte ainult füüsiliselt muuseumis kohal olles vaid ka virtuaalselt)

- **säästaks originaalobjekte.** – tagaks kogude haldamise reaalsed plaanid ja optimaalsed võimalused.

Nähes kogusid vahetu kommunikatsioonina ja kasutades selleks elektronilise infosüsteemi abi suudaks muuseum ennast kaasaegses ühiskonnas rohkem arvestatavaks muuta, sealjuures muutmata oma eksisteerimise põhialuseid.

Ps ma ei pea siin silmas osalist kogude sisestamist andmebaasi, st ainult väljavalitud või meie mõistes väärtuslike museaalide sisestamist andmebaasi (see oleks virtuaalne näitus) vaid eelkõige muuseumikogu terviklikku sisestamist andmebaasi.

Ühtlasi tagaks museaaliga seotud andmete ja teabe sisestamine elektronilisse andmebaasi muuseumi kui institutsiooni järjepideva pikaajalise arengu. Tulevikku vaadates oleks see ressursse (tööjõudu, aega, raha, kogusid) säästev vaatamata sellele, et hetkel toob ta kaasa suurema töömahu ja rahalised kulutused.

Seega, et muuseum saaks suunatud teadmiste asemel vahendada senisest laiemini võimalust külastajal ise teadmiseni jõuda, on vaja kasutusele võtta elektroniline

andmebaas, kuid selleks on vaja tööks kogudega suunata senisest rohkem rahalist toetust vajalike vahendite ostmiseks ja töötajate väljaõppeks. Peaks kogud hakkama senisest rohkem raha teenima?

SLAID 17 tekst

Tempel – muuseum kui institutsioon:

- katus – juhtimine rahastamine;
- sambad – näitused, pedagoogilised programmid, trükised (alati valmis muutuma vastavalt ühiskondlikele nõuetele/vajadustele);
- alus – kogud, komplekteerimine ja kirjeldamine, mis peaks olema vaba hetke poliitilis-majanduslikest nõudmistest.

Muuseumi edu tagab see, kui kõik need kolm töötavad ühiselt läbimõeldult.

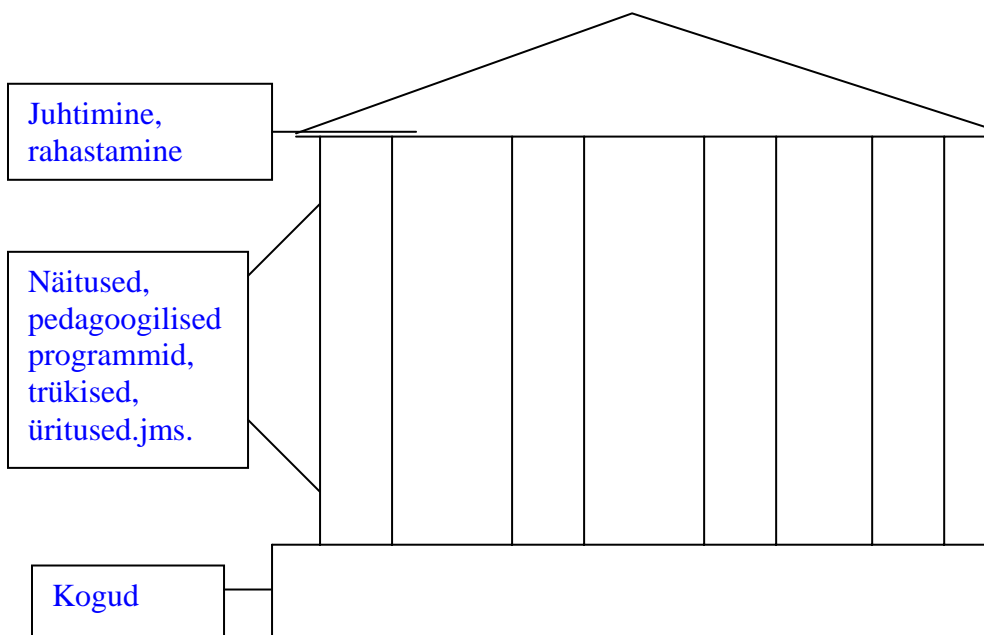
Muuseumi omatulu teenimine saab tulla eelkõige „sammaste” tasandilt, kogud iseseisvalt ei saa ega peagi olema raha teenimise allikas, sest siis nad muutuks raha maksjast sõltuvaks. Sõltumatus rahast tagab kogude stabiilse arengu. Kogud teenivad raha kaudselt: näituste jms. vahendusel ja kaasajal ka elektroonilise andmebaasi vahendusel.

Raha peab jaotuma ümber.

Juhtkonna oskus reinvesteerida igasugune tootmiskulusid ületav tulu organisatsiooni missiooni järgimisse, ainult see tagab muuseumi pikaajalise eduka eksisteerimise ja võime igas ühiskondlikus situatsioonis pakkuda midagi avalikkusele.

Kogud on aines selleks, et kommunikeeruda avalikkusega mitte ainult täna vaid ka tulevikus.

Slaid 17

LISA 1.

Joonisel (SLAID 8) kasutatud terminid:

Allikas, EVS-ISO 5127:2004

1.1.3 Kommunikatsioon ja informatsioon:

Keeled: eesti; inglise; prantsuse; soome.

1.1.2.09 märk (1)

/Character;caractere;merkki / - andmete (1.1.4.01) esituseks, korralduseks või juhtimiseks kasutatava elementide (1.1.1.04) hulga (1.1.1.03) liige.

*Objekt/ museaal on elementide hulk.

2) 1.1.4.01 andmed

/data;donnees; data, tiedot / - (informatsiooni) teave (1) 1.1.3.08 esitus formaliseeritud kujul, mis sobib kommunikatsiooniks 1.1.3.01, tõlgenduseks ja töötamiseks.

3) 1.1.3.08 Informatsioon (1), info (1) teave

/informatsioon;informatsioon; tieto/

Edasiantud teadmus.1.1.3.14

4) 1.1.3.14 teadmus; teadmine (teadmusüksus)

/knowledge; connaissance;tietämys/ - millestki teadlik olemine, mis põhineb loogilisel mõtlemisel ja on verifitseeritav

LISA 2 kasutatud kirjandus:

Kirjandus:

1. Eesti standard, Informatsioon ja dokumentatsioon. 2004. I OSA EVS-ISO 15489-1:2004. II OSA EVS-ISO/TR 15489-2:2004
2. Peter van Mensch1990. Methodological museology; or, towards a theory of museum practice. - Objects of Knowledge. London , s.141-158
3. Juri Lotman 2006. Kunstilise teksti struktuur.Tänapäev
4. Hans – Georg Gadamer 2002. Hermeneutika universaalsus. Ilmamaa
5. Francois Mairesse 2006.Lecture on museums/heritage and the conceptualisation of their/its audiences. How do visitors conceptualise museums/heritage? Valmiera (BMS).
6. Peter van Mensch 2006. Museology and management: enemies or friends? Valmiera (BMS).
7. Veiko Berendsen 2006. Ajalugu ja digitaalne meedia, loeng. Tartu Ülikool
8. Museaalide arvelevõtmise ja säilitamise kord. RT I 1996, 83, 1487;1997,93, 1559
9. Rafael Capurro 2000. Was ist Angeletik?
10. Rafael Capurro 1986. Hermeneutik der Fachinformation. München.
11. Rafael Capurro, Briger Hjørland 2003. The concept of information.
12. Kommunikatsioon. Rahvusvahelise Projektijuhtimise Käsiraamat, 2005. 8.pt. Tallinn.
13. J.E. Grunig . Communication. Public Relations and Effective Organizations.
14. Daniels T.D., Dpiker, B.K. Perspectives on Organizational Communication.

15. Bonita M Kolb. 2005. Kultuuriturundus. Tartu.